

İmparator Nero M.S. 64 senesinde çıkan büyük Roma yangınında, kendisi hakkında şayiaları bastırmak için, mahalleleri nispeten az zarar görmüş Yahudi ve Hristiyanları suçlamış. Konjonktürel bir mesele yani. İsevilerin o zamanlar zulme uğradığı anlatılır, bunun bir kısmı da böyle *yanlış yerde, yanlış zamanda* yaşamakla alakalı.

Nero şunu biliyormuş: Düşman bulamazsan düşman olursun. Hakkındaki şayiaları bastırmak için, bir *düşman* yaratması gerekmiş. Bugün de durum benzer, Amerika Başkanı'ndan, Türkiye Cumhurbaşkanı'na kadar bütün siyasetçilerin dilinde bir takım düşmanlar. Bazısı gerçek düşman, bazısı uydurma ama düşman herkese lazım. Düşmansız siyaset, kökü zayıf bir ağaç.

Çünkü dünya insanlara yetecek kadar büyük değil, imkanlar kısıtlı, herkese araba verecek kadar çelik, onu üretecek kadar enerji, bakımını yapacak kadar servis elemanı yok. Hayat çoğunlukla bu kısıtlamalarla mücadele ile geçiyor. *Burası benim* demek gerekiyor, çünkü *burası bizim* diyecek kadar geniş ekonomilerde yaşamıyoruz.

Bu temel kısıtı nasıl idare edersiniz? İnsanlara nispeten daha iyi şartlar sunabilirsiniz, cepleri biraz daha para görür, durumlarını iyileştirebilirsiniz, ancak yaptıklarınız hemen unutulacak, bir sonraki seviye arzulanmaya başlayacaktır. Belki bir doyum noktası var, *ihtiyaçlar sınırsız* değil belki, yine de o noktanın hayli uzağındayız.

Eğer dünyayı bu şekilde, uzun uzun, *gerçek haliyle* anlatmaya çalışırsanız, anlaşılmayacaksınız. Çünkü bu kısıtları yaşayarak öğrenen insanları çoğu, bu kısıtların *neden* orada olduğuyla ilgili bir şeyler duymak istemez, zamanını buna harcamaz, kısıtların kaldırılmasını ister.

Siyasetçi ne yapsın? Onlara bir düşman bulup, *bu düşmanlar yüzünden hayatımız kötü* demek zorundasın, yoksa hayatı kötü yapanın sen olduğun düşünülür. Dahası zaten siyasetçi milletin rakibi bitmez, Nero'ya söyledikleri gibi *bu yangını o çıkarmış* diyenler çok bulunur. Bunları da *hayır ben yapmadım* diyerek susturamazsın.

Siyasetin getirdiği pek çok arıza, bu temel meseleden kaynaklanır. *Biz* ve *onlar* diye ayırdığında, mesela *hakkaniyet* veya *liyakat* gibi kavramlar önemini kaybeder. Bir *düşman* varsa, tabii ki kadrolarımızın liyakatinden ziyade o düşmana uzak birileri tarafından doldurulması gerekir. Güven, liyakatten mühim hale gelir.